

Γίνομαι πλούσιος. Καὶ μετβ. καθιστῶ τινα πλούσιον: Ἡ δουλειὰ τοὺς ἀρχοντυνέσκει ὅλους τοὺς. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρχοντένω.

ἀρχοντυνίσκω ἀμάρι. ἀρχοντυνίσκω Κύπρ.

Τὸ μεσν. ἀρχοντυνίσκω, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχοντύνω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίσκω, ὡς καὶ κοντυνίσκω, μακρυνίσκω, πλυνίσκω κττ.

Γίνομαι πλούσιος, εὐπορος: Μὲ τὲς κλειφές ἀρχοντυνίσκει. Μακάρι ν' ἀρχοντύνῃς. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀρχοντένω.

ἀρχός ὁ, Β. Εὐβ. Θεσσ. Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Μακεδ. κ.ά. — Λεξ. Βλαστ. 387.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀρχός.

1) Ἀρχων, ἡγεμὼν Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν.) Μακεδ.

2) Σύζυγος Β.Εὐβ. Θεσσ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.): Ἀσμ.

Ἀρχὸς μὲ τὴν ἀρχόντισσα σὲ μιὰ σκάλα ἀνέβαινε

Ἀργυρᾶδ.

ἀρχυρώτερα ἐπίρρ. ἀμάρι. ἀρχυρώτερα Μακεδ. (Κοζ.)

Ἐκ συμφύρ. τῶν ἐπίρρ. ἀρχύτερα καὶ ὕστερώτερα.

Πρότερον, ἐνωρίτερον: Γιατί δὲ μ' ἔγραψις ἀρχυρώτερα; Τὰ ἔχου τ' ἀγγεῖα ἀρχυρώτερα π' τ' ἰσένα νὰ κρατοῦν ἀράδα. Συνών. ἀρχύτερα, νωρίτερα, πρωτύτερα.

ἀρχύτερα ἐπίρρ. σύνηθ. ἀρχύτερα βόρ. ἰδιώμ. ἀρχύτερις (Ἐβδομ. 6,13,6).

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀρχύτερος. Διὰ τὸν τύπ. ἀρχύτερις πβ. σήμερα-σήμερις, ὕστερα-ὑστερις κττ.

Ἀρχυρώτερα, ὃ ἰδ., ἐνθ' ἀν.: Πάμε μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα. Νὰ φτάσωμε μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα. Νὰ γλυτώσωμε μιὰ ὥρ' ἀρχύτερα τῇ δουλειᾷ μας. Γιατί δὲν ἦρθες ἀρχύτερα; Νὰ φύγετε ἀρχύτερα. Ἀρχύτερα ἦσαν ἀλλεῶς βαλμένα τὰ ἐπιπλα σύνηθ. Νὰ κινήσουν τὰ πλοῖα μίαν ἡμέραν ἀρχύτερις (Ἐβδομ. ἐνθ' ἀν.)

ἀρχύτερος ἐπίθ. Λεξ. Περίδ. ἀρχυτέρος Θεσσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀρχή καὶ τῆς καταλ. -τερος.

Πρότερος, πρωτύτερος.

ἀρχωσυμπέθερος ὁ, Πελοπν. (Βρέσθ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀρχως, δι' ὃ ἰδ. ἀρχοντας, καὶ συμπέθερος.

Ὁ εὐγενής, ὁ πλούσιος συμπέθερος: Ἀσμ.

Ἀρχωσυμπέθεροι καὶ γραμματικοί,

γιὰ κοντοκαρτερεῖτε | ν' ἀποχαιρετίσω τ' ἀδερφούλ्लι μου.

-**ἄρω** κατάλ. σύνηθ.

Ἐκ ρημάτων προελεύσεως Ἰταλικῆς, οἷον ἀμολλάρω, φουμάρω κττ. ἀπεσπᾶσθη τὸ -ἄρω ὡς καταλ. παραγωγικῇ.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται ρήματα ἐξ ἐπιθέτων καὶ ρημάτων καὶ ἄλλων μερῶν λόγου, οἷον: *engagé*-ἀγκαζάρω, ἀπολυτός-ἀπολυτάρω, ἀπολυῶ-ἀπολυάρω κττ.

ἄρωμα τό, λόγ. σύνηθ. καὶ δημῶδ. Μπόβ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄρωμα.

Εὐχάριστος ὁσμή, μυρωδιά: Γλυκὸ εἶναι τὸ πεπόνι, ἀλλὰ δὲν ἔχει ἄρωμα. Τὰ λουλούδια δὲν εἶναι φρέσκα καὶ τοὺς ἔφυγε τὸ ἄρωμα. || Ποιήμ.

Τῇ ραγισμένῃ του καρδιᾷ νὰ σχίσῃ γιὰ νὰ φύγουν

τῆς νεότητος του τ' ἄρώματα ποῦ δὲ χωροῦν 'ς τὸ μνημα

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,232.

Τ' ἀγέρι πῆρεν ἄρωμα κι ὁ τόπος πῆρε χρῶμα

ΒΡώτας ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 386.

ἀρωματίζω λόγ. σύνηθ.

Τὸ μεταγν. ἀρωματίζω.

Κάμνω τι ἀρωματῶδες δι' ἀναμειξέως οὐσίας εὐώδους: Καφὲς ἀρωματισμένος μὲ καννέλλα ΓΞενοπ. Μαργαρ. Στέφ. 111.

ἀρώματος ὁ, ΠΓεννάδ. 382 — Λεξ. Βλαστ. 454.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ οὐσ. ἄρωμα.

Τὸ φυτὸν εὐζωμον τὸ ἡμερον (*eruca sativa*) τῆς τάξεως τῶν σταυρανθῶν (*cruciferae*). Συνών. *ρόκα*.

Πβ. *ἄζούματο*.

[**]

ἄρωνία ἡ, Ρόδ. κ.ά. ἄρανία Ρόδ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἄρωνία.

Τὸ φυτὸν ἄρον τὸ Διοσκορίδειον (*arum Dioscoridis*) τοῦ γένους τοῦ ἄρου (*arum*) τῆς τάξεως τῶν ἀρωδῶν (*araceae*) καὶ ἄλλα εἶδη τοῦ αὐτοῦ γένους, τὸ κολοκάσιον τοῦ Διοσκορίδου. Συνών. *βαλαντά*, *κασταντά*. [**]

-**ἄς** κατάλ. παραγωγικὴ κοιν. -ἄ Τσακων. Θηλ. -οῦ κοιν. -ἄσα Πόντ.

Ἡ μεταγν. κατάλ. -ἄς, περὶ ἧς ἰδ. WSchulze ἐν Kuhn's Zeit. 33 (1895) 230 κέξ. ESchwyzer Griech. Grammat. 1,461. Πβ. ΓΧατζιδ. MNE 1,420 κέξ. καὶ 2,176 κέξ. ἐν Ἐπιστ. Ἐπετ. Πανεπ. 1 (1902/3) 133 κέξ. καὶ 9 (1912/3) 34, SPsaltes Grammat. byzant. Chron. 255 κέξ. καὶ SKapsomenakis Voruntersuch. zu einer Gramm. der Papyri 22.

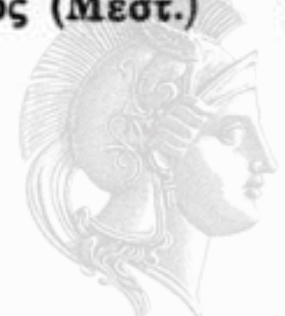
Διὰ ταύτης σχηματίζονται οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν ἢ καὶ ρημάτων δηλοῦντα 1) Τὸν φέροντα ἢ φοροῦντα ἢ καθόλου τὸν ἔχοντά τι ἢ τοιοῦτόν τι παραπλήσιον, οἷον: ἀμπέλι-ἀμπελάς, ἀποκοίλι-ἀποκοιλᾶς, ἀργαστήρι-ἀργαστηρᾶς, ἄρμενο-ἀρμενᾶς, βρακί-βρακᾶς, καλαμάρι-καλαμαρᾶς, μαχαίρι-μαχαιρᾶς, ποδᾶρι-ποδαρᾶς κττ. 2) Τὸν ἔχοντά τι ἢ ὄντα τι καθ' ὑπερβολήν, οἷον: ἀφτί-ἀφτιάς, γλῶσσα-γλωσσᾶς, δόντι-δοντιάς, μάτι-ματιάς, μύτη-μυτιάς, παλληκᾶρι-παλληκαρᾶς, χεῖλη-χειλᾶς κττ. 3) Τὸν τρώγοντα καὶ ἐν γένει ἀγαπῶντά τι καθ' ὑπερβολήν, οἷον: ἀλάτι-ἀλατιάς, ἄντερο-ἄντερᾶς, γυναικα-γυναικᾶς, κρέας-κρεατιάς, μακαρόνι-μακαρονᾶς, φαεῖ-φαγᾶς κττ. 4) Τὸν πωλοῦντά τι, οἷον: ἀλάτι-ἀλατιάς, ἀλεύρι-ἀλευρᾶς, ἀπίδι-ἀπιδᾶς, γάλα-γαλατιάς, κάστανο-καστανᾶς, ξύλο-ξυλᾶς, τυρί-τυρᾶς, ψωμί-ψωμᾶς κττ. 5) Τὸν κατασκευάζοντά τι, οἷον: ἀλεύρι-ἀλευρᾶς, ἀμάξι-ἀμαξᾶς, ἀρίδα-ἀριδᾶς, καθρέφτης-καθρεφτιάς, κανάτι-κανατιάς, μετάξι-μεταξᾶς, πάπλωμα-παπλωματιάς, πηγᾶδι-πηγαδᾶς κττ. 6) Τὸν καθόλου ἀσχολούμενον, τὸν ὄντα συχνὰ περὶ τι, οἷον: ἀλάτι-ἀλατιάς, ἄλογο-ἀλογᾶς, ἀμάξι-ἀμαξᾶς, ἀμπέλι-ἀμπελάς, ἀξινάρι-ἀξιναρᾶς, ἀπόχη-ἀποχᾶς, ἀρκούδα-ἀρκουνδᾶς, πέτρα-πετρᾶς, σφουγγάρι-σφουγγαρᾶς κττ. 7) Τὸ ὄργανον, οἷον: ἀρμέγω-ἀρμεγᾶς.

-**ας** κατάλ. παραγωγικὴ κοιν.

Ἐκ τῆς μεγεθ. καταλ. -α, δι' ἣν ἰδ. -ος, προσθήκη τοῦ δηλωτικοῦ τοῦ ἄρσεν. γένους -ς.

Διὰ ταύτης σχηματίζονται οὐσιαστικὰ ἐξ οὐσιαστικῶν δηλοῦντα 1) Τὸν ἔχοντα εἰς μέγαν βαθμὸν τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαινόμενον, οἷον: δόντα-δόντας, κεφάλα-κεφαλᾶς, κοιλάρα-κοιλάρας, πανταλόνι-πανταλόνιας, ποδᾶρα-ποδαράς, σαχλαμάρα-σαχλαμαράς κττ. 2) Τὸν ὁμοιάζοντα πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς ρίζης σημαινόμενον, οἷον: ἀρσενικούλλι-ἀρσενίκουλλας, κολοκύθα-κολοκύθας, σανίδα-σανίδας, σταφίδα-σταφίδας, χουλιᾶρα-χουλιᾶρας, ψαλίδα-ψαλίδας κττ.

ἄς μόρ. παρακλυσματικὸν κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καπ. (Σινασσ. κ.ά.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὀφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἄς Καπ. Μακεδ. (Κοζ.) ἄ Καπ. Τσακων. ἔς Χίος (Μεστ.) 'ς Καπ. Κάφρ.

Κύπρ. Μακεδ. (Βογατσ.) Ρόδ. χας Καπ. (Τσουκούρ.)
 ες Θράκ. ασα Πόντ. (Σάντ.) αν Τσακων. ανε Τσακων.
 Το μεσν. παρακελευσματικόν μόρ. ας προελθόν κατά
 συγκοπήν εκ της προστ. αφες του άρχ. ρ. αφίημι, ή
 οποία έχρησιμοποιείτο κατά τους μεταγν. χρόνους επί
 παρακελεύσεως. Ίδ. πάπυρον Amherst 2,153 στ. 7 (6ου ή
 7ου αιώνος μ.Χ.) «ας λάβωσιν οί όνελάται μίαν άρτάβην
 οριθής ύπερ έκάστου γαιδαρίου». Περί της εκ του αφες
 αρχής και της χρήσεως αυτού Ιδ. Κορ. Ατ. 1, 98 κέξ., ΓΧα-
 ριδ. MNE 1, 197 και 210 και έν Πρακτ. Ακαδ. Αθην. 1
 (1926) 144 κέξ., SPsaltesGrammat. byzant. Chron. 87 κέξ.
 και έν Αθηνά 26 (1914) 153. Υπό του AJannaris Histor.
 greek Grammar 448 ανάγεται εις την προστ. εασε.
 Ο τύπ. ας προήλθεν εκ της συνεκφοράς μετά ρ. άρχομέ-
 ων από β, γ, δ κττ. Ο τύπ. ες πιθανώς εκ του αες,
 δι' ό Ιδ. αφίρω, διά του διαμέσου άμαρτ. τύπ. αές. Το
 χ του τύπ. χας κατ'επίδρασιν του Τουρκ. δεικτικού μορίου
 ha. Ο τύπ. νας προήλθεν εκ συμφυρμού δύο ταυτοσήμων
 προτάσεων να είχα και ας είχα, όθεν νας είχα, έντεϋ-
 θεν δέ άποσπασθέν το νας κατέστη αύτοτελής. Ο δέ τύπ.
 ασα ίσως έχει την άρχήν του εις την συνεκφοράν μετά ρ.
 άρχομένων από α, οίον ας ακούη, ας αλέθη κττ., όθεν
 έπειτα και ασα λέη. Περί της αρχής των Τσακων. τύπ.
 Ιδ. GAnagnostopoulos Tsakon. Grammat. 16 σημ. 3 και
 ΣΔεινάκ. έν Αθηνά 39 (1927) 193.

1) Μεθ' ύποτακτ. συνήθως α' και γ' προσώπ. δηλοϊ
 προτροπήν, προσταγήν ή παράκλησιν και μετά του μή
 άποτροπήν ή άπαγόρευσιν κοιν. και Απουλ. Καπ. (Σι-
 νασσ. κ.ά.) Πόντ. (Αμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οίν.
 Όφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Ας δώ-ερω-πάω κττ.
 Ας τρέξη-φέρη-φύγη κττ. Ας παίξουμε-φάμε κττ. Ας
 μπούνη-περάσουν-περιμένουν κττ. κοιν. Ας ερτουνε όλοι
 Απουλ. Αβουοί ά γινη (ούτως ας γίνη) Καπ. Ας πάω
 χταλεύω (νά σκάψω) Κοτύωρ. Ας πάω ας φέρω Αμισ.
 Ας πά' νά δης είδα κάνει Κρήτ. Ας εξέρτε πώς θα κακο-
 λογώ σε Κερασ. Α μόλη (ας έλθη) Τσακων. Άνε δοϋμε άκό-
 νη κάτσι (ας δώσωμε άκόμη κάτι) αυτόθ. || Φρ. Ας πάη νά
 χαθη (ερωρέτω) κοιν. || Ασμ.

Ας τραουδήσω κι ας χαρω κι ας παίξω κι ας γελάσω,
 'ματι είν' ό κόσμος μάταιος και θενά τότε χάσω
 Νάξ. (Απύρανθ.)

Λέει τ', αφέδη, ή χώρα, τα Χανιά σου
 ας τάξης πώς δεν ήσανε δικά σου

Κρήτ.

Ποτε δε σ' άκουσα να πης ας πά' να δώ τί κάνει
 Σκυρ.

Πόχουν παιδιά.ας τα κρύβουνε κι άδέρφια ας τα φυλάζουν
 ΝΠολίτ. Έκλογ. σ. 226. Η χρήσις και μεσν. Συνών.
 άπας 1. β) Μεθ' ύποτακτ. α' και γ' προσώπ. λαμβάνε-
 ται επί έρωτήσεως έκφραζούσης δισταγμόν Πόντ. (Κρώμν.
 Τραπ.): Ας πάω; Ας τερω; Ας ερται; γ) Μεθ' ύποτακτ.
 εισάγει πρότασιν ανεξάρτητον μέν καθ' έαυτήν, ίσοδυνα-
 μούσαν όμως προς τελικήν και έξαρτωμένην εξ άλλης κυ-
 ρίας έκφερομένης κατά προστ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.):
 Έπαρ' ας έλέπωμε Χαλδ. Πέ ας τερω αυτόθ. Δωσ' με τιδέν
 ας τρώγω αυτόθ. || Παροιμ. τάξον τον παλαλόν ας δαίρεται
 (επί χαιρόντων δι' ύποσχέσεις γενομένας εις αυτούς) Τραπ.
 || Ασμ.

Κορ'τζόπον δωδεκάχρονον, δός με νερόν ας πίνω
 Χαλδ. Η χρήσις και μεσν. Ίδ. Παπαδοπ. Κεραμ. Varia
 Gr. sacr. 46 «δότε μοι ας άγοράσω είδη τα προς ίατρείαν
 αυτού». 2) Μεθ' όριστ. παρ. ή ύπερ. δηλοϊ το δέον
 γενέσθαι εις το παρελθόν κοιν. και Πόντ. (Οίν. Όφ. κ.ά.):

Ας ερχότανε για να βλεπε. Ας μελετούσες για να προβιβα-
 σής. Ας πρόσεχαν να μην τα πάθουν αυτά. Ας ήσουν φρό-
 νιμος να σου δινω γλυκό. Ας είχα γνώσι άποξαρχής κοιν.
 Ας ερχονται Όφ. Ας επάγεινα Οίν. Ας είχα βάω μονα-
 χός μου, μα δε μου χρειγιάζουδνε συνδροφιά Κρήτ. Σ εία με
 φωνάξης (ας με είχες φωνάξει) Ρόδ. || Ασμ.

Σαν ήθελες, μαννούλλα μου, να χης και γιό και νύφη,
 όταν σου πρωτοχτύπησε ας είχες της ανοίξει
 ΝΠολίτ. Έκλογ. σ. 97. Η χρήσις και μεσν. Ίδ. Πρόδρομ.
 1,104 (έκδ. Hesseling - Pernot) «άλλ' ας έκάθου σιγηρός
 και άπομεριμνημένος | και ας έκνηθες την λέπραν σου και
 ας ήφινες έμέναν». Συνών. άπας 2. 3) Μεθ' όριστ. ή
 ύποτακτ. δηλοϊ συγκατάθεσιν, παραχώρησιν ή άδιαφο-
 ρίαν κοιν. και Πόντ. (Κοτύωρ. Όφ. Σάντ. Χαλδ. κ.ά.):
 Ας έβρεχε, έπρεπε να 'ρθης. Ας ερχόσαστε κ' έσεις. Ας μην
 ήταν όμορφη, φτάνει που είχε προϊκα. Ας πήγα, τί μ' αυτό;
 Ας έφυγε, τό ίδιο μου κάνει. Ας μη θέλη εκείνος, έγώ έτσι
 θα κάμω. Ας μάς ακούνε. Ας φύγη άμα δεν τ' άρέσει. Ας
 πάη και τοϋτο με τ' άλλα κοιν. Εγώ δε θέλω παρὰ το καλό
 σου κι ας μάς έδιωξες ΚΘεοτόκ. Καραβέλ. 107. Ας πέθαινε
 για την πίστι του ΙΚονδυλάκ. Πρώτη άγάπ. 103. Ασα λέη
 Σάντ. Καλά έκανι ού κακότητους, ας πηρι του σκιάδ' (εκ διη-
 γήσ.) Στερελλ. (Εύρυταν.) Ας είχεν ερχει, ήθε να 'χω δέκα
 ύπνοι παρμένοι Σίφν. || Φρ. Ας είναι=έστω, έχει καλώς
 κοιν. Καί κατά παράλειψιν του ρήματος ας=έστω Μα-
 κεδ. Νάουσ.) Ας εναί ζον, βρέ! (ας είναι σου, ας είναι και
 θα ιδής. άπειλή) Πελοπν. (Λακων.) || Παροιμ.: Ας χρουστή
 τό λάφι κρέας κι ας περπατή κι ας βόσκη (ό χρεωστών δεν
 θα διαφύγη τελικώς την πληρωμήν του χρέους του) Πε-
 λοπν. (Μάν.) || Ασμ.

Πουλλάκι ναι κι ας κελαηδή, πουλλάκι ναι κι ας λέη
 ΝΠολίτ. Έκλογ. 124. Η χρήσις και μεσν. Ίδ. Πρόδρομ.
 3,216 mm (έκδ. Hesseling - Pernot) «και τότε ας έπου-
 λούντασιν όκτώ και έννεά 'ς την φύλλιν». β) Δηλοϊ συγ-
 κατάβασιν ύποκειμενικήν του λέγοντος κοιν.: Ας ξοδεύη
 τό πολν πολν πέντε χιλιάδες δραχμές τό μήνα. Ας ήταν όλοι
 κι όλοι κάμμια τριανταριά. Ας ερθουν επί τέλους και πενήντα,
 δε θα ναι παραπάνω. 4) Μεθ' όριστ. άορ. ή ύποτακτ. δηλοϊ
 ευχήν του λέγοντος (του ρήματος νοουμένου ένίοτε εκ των
 συμφραζομένων) κοιν.: Ας τό δώ άκόμη μιά φορά τό παιδί
 μου κι ας πεθάνω. Ας σου δίνη ό Θεός μύρια καλά. Ας έχη
 την ευχή μου. Ας ερθη με τό καλό και βλέπουμε. Ας βρε-
 θούμε παρέξω και σου δείχνω γώ. Ας αλλάξουν τα πράματα
 και θα τό μετανοιώσης κοιν. Ας είναι τό χώμα καλό, ας αξίζη
 ό σπόρος και γλήγορα ό κάμπος λουλουδιάζει και δεντροφορειέ-
 ται ΓΨυχάρ. Ταξίδι* 259. Ας είν' καλά ού μπαμπάς μ' που
 δ'λεύ' κι τρώγον ιγώ Μακεδ. Ας σ' έσκότωγα γώ κι ας 'ενώ
 γούλος μάρμαρο (εκ παραμυθ. 'ενώ = γενώ) Σύμ. Χριστέ,
 κ' ες την επήρανε Χίος Ας είμεστε καλά και πράματα κάμνου-
 μεν κι άλλα Ρόδ. Εγώ παθα κι ας μη άλλος (ένν. πάθη)
 Κρήτ. Εγώ είμ' άρρουστους κι ας μη άλλους (ένν. είναι)
 Μακεδ. (Καστορ.) || Φρ. Ας τό βρῃ από τό Θεό ή άπ' άλλον
 κοιν. β) Μεθ' όριστ. Ιστορικών χρόνων δηλοϊ επιθυμίαν
 του λέγοντος άπραγματοποίητον κατά τό παρελθόν ή τό
 παρόν κοιν. και Πόντ. (Τραπ. κ.ά.): Ας είχα κ' εγώ ένα
 παιδί. Ας μη τον έβλεπα μπροστά μου. Ας ήξερα γράμματα
 κι ας ήμουνα μ' ένα μάτι. Ας έζούσε τό παιδί μου κι ας ήτανε
 ό,τι ήθελε. Ας ερχόταν σήμερα να του τό 'λεγα. Ας είχαμε
 πάει κ' έμεϊς κοιν. Ας μέν ερκουνουν Κύπρ. Ας είεν ερτω
 'πουταχτές κ' έσυντυχάν-ναμεν αυτόθ. || Ασμ.

Ας έμουν παλληκάριν δώδεκα χρονών,
 ας είχα τη σαίττα μ' κι άργυρόν τοξάρ'
 Τραπ.

Τὴν ὥρα ποῦ σ' ἀγάπησα ἄς ἤθελα μοῦ δώσει
θάνατος μονωρίτικος γιὰ νὰ μὲ ξεγλυτώσῃ

Κρήτ.

**Αχι* κι ἄς τὴν ἐθώρουνα το' ἀγάπης μου τὴν ὄψι
κι ἄς ἤσπεκε ἀποπάνω μου τζελλάτης νὰ μὲ κόψῃ
αὐτόθι.

**Αγγελοκαμωμένη* μου κι ἀγγελοποιητή μου,
ἄς σέ 'δᾶσι τὰ μάτια μου κι ἄς ἔβγῃ ἡ ψυχὴ μου
Τῆλ.

**Σ* ἤθε μὴ φέξ' ἡ 'πίουλη, 'ς ἤθε μὴν ξημερώσῃ
ἐκεῖν' ἡ 'όλγια Κυριακὴ ἡ τρισερημιασμένη

Κάρπ. 'Η σημ. καὶ μεσν. 'Ιδ. Πρόδρομ. 3, 216 ii (ἐκδ. Hesseling - Pernot 57) «ἄς ἐγενόμην ἐπαρχος καὶν δεκαπέντε ἡμέρας». 5) 'Εν διηγῇ μεθ' ὁριστ. ἱστορικῶν χρόνων ἡ μεθ' ὑποτακτ. ἰσοδυναμεῖ πρὸς ἱστορικὸν χρόνον ὁριστ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Κάρπ. Κρήτ. Κύπρ.: Ζύμωκα κι ἄς ἔρτῃ νὰ γενῇ τὸ ψωμί 'ς τῆς γιαιμίας Κονίστρ. 'Επῆγα κι ἄς τὸν εὐρῶ νὰ κάθεται νὰ σφυρίζῃ σὰ νὰ μὴν ἦτονε γινωμένο πρᾶμα Κρήτ. 'Ο Τσιβκανὸς ἄς νομίσῃ πῶς ἐσκότωσαν τὸν Καράμανον, ἄφηκέν τον κ' ἔφυνεν (ἐκ διηγ.) Κύπρ. || **Ἀσμ.* Κι ὁ 'ασιλῆας ποῦ τ' ἄκουσεν ἐκακοφάνηκε του κι ἄς ἤβγαλε 'γαλαλημὸ 'ς οὐλοὺς τοὺς ἀντρειωμένους ('γαλαλημὸ = διαλαλημὸ) Κάρπ.

Κ' ἐκεῖ ἄς ἀποκοιμήθηκεν 'ς τοῦ ὕπνου τὰ κανάκια αὐτόθι.

Πβ. νά.

ἄσα ἡ, Πόντ. ('Αμισ. Κερασ. Κρώμν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

'Εκ τοῦ ἀρχ. 'Ιων. ἄση, παρ' ὃ καὶ Αἰολ. ἄσα = ναυτία, ἀηδία.

1) Τὸ ἐκ τῶν πνευμόνων ἐξερχόμενον πνεῦμα ἔνθ' ἄν.: 'Η ἄσα τ' βρομᾷ Χαλδ. Συνών. *χνότο*. 2) 'Η εἰσπνοὴ καὶ ἐκπνοὴ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος διὰ τῶν πνευμόνων Πόντ. (Χαλδ.): Φρ. **Ἀσαν* 'κὶ παίρ' (δὲν ἀναπνέει) Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀνάσα 2.

ἄσαβάνιαστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἄσαβανίαστος Πόντ. (Σάντ.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαβανιαστος* < *σαβανιάζω*.

**Ἀσαβάνωτος*, ὁ ἰδ.

ἄσαβάνωτος ἐπίθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ. *Οφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) ἄσαβάνουτους βόρ. ἰδιώμ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαβανωτος* < *σαβανώνω*.

'Ο μὴ περιβληθεὶς τὸν ἐντάφιον σάβανον, ὁ μὴ σαβανωθείς, ἐπὶ νεκροῦ ἔνθ' ἄν.: **Ἀσαβάνωτο* τὸν ἔθαψαν κοιν. **Ἀκλαντον* κι ἄσαβάνωτον ἔθαψαν ἄτον Κοτύωρ. «*Εμελλέν . . . νὰ καταποντισθῇ εἰς τὸ κῦμα ἄψαλτος, ἄσαβάνωτος, ἀμοιρολόγητος*» ΑΠαπαδιαμ. Νοσταλγ. 92. Συνών. ἄσαβάνιαστος.

ἄσαβούρρωτος ἐπίθ. Ζάκ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) — ΑΠαπαδιαμ. Πρωτοχρ. διηγ. 38 — *Λεξ.* Γαζ. (λ. *ἀνερμάτιστος*) Περίδ. Αἰν. Βυζ. Πρω. Δημητρ. ἄσαβούρρωτος Σύμ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαβουρρωτος* < *σαβουρρώνω*. 'Η λ. καὶ παρὰ Μεουρσ.

1) Κυριολ. ὁ μὴ ἔχων *σαβούρραν*, ἔρμα, ἀνερμάτιστος, ἐπὶ πλοίου ἔνθ' ἄν.: *Καῖκι* ἄσαβούρρωτο Σύμ. 'Ο ἄνεμος ἐδυνάμωνε, τάχα δὲν ἤμποροῦσε νὰ δυνάμωσῃ ἀρκετά, ὥστε μ' ἔνα σαγανίδι ν' ἀναποδογυρίσῃ τὴν ἄσαβούρρωτην βάρκαν; ΑΠαπαδιαμ. ἔνθ' ἄν. 2) Μεταφ. ὁ μὴ φαγών, νηστικός

Ζάκ. Πόντ. (Κερασ.) — *Λεξ.* Αἰν. β) 'Επιπόλαιος *Λεξ.* Πρω. Δημητρ.: **Ἀσαβούρρωτο* μυαλό.

ἄσάγονος ἐπίθ. *Λεξ.* Δημητρ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ οὐσ. *σαγόνι*.

1) 'Ο μὴ ἔχων φυσιολογικῶς ἀνεπτυγμένην τὴν κάτω σιαγόνα. 2) Συνεκδ. δύσμορφος.

ἄσάευτος ἐπίθ. Πόντ. (Σάντ. Τραπ.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαευτος* < *σαεύω*.

1) 'Εκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν σέβεται κανεὶς Πόντ. (Τραπ.): **Ἀσάευτον* ἔχ'νε τὸν δάσκαλον ἄτουν. 2) 'Ο μὴ σεβόμενος, μὴ λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τοῦ τινα, ἀσεβὴς Πόντ. (Σάντ.) Συνών. ἄσαῖδιστος.

ἄσαῖδιστος ἐπίθ. Κάλυμν.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαῖδιστος* < *σαῖδίζω*.

**Ἀσάευτος* 2, ὁ ἰδ.: **Ἀσαῖδιστος* ποῦ νὰ μὲ τὸ δατέρα του.

ἄσαῖστος ἐπίθ. Μῆλ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαῖστος* < *σαῖζω*.

'Ο μὴ δυνάμενος νὰ μετακινήθῃ: **Ἀσαῖστο* εἶναι τὸ τσουβάλι ἀπὸ τὸ βάρος.

ἄσαῖττευτος ἐπίθ. Νάξ. ('Απύρανθ.) κ.ά.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαῖττευτος* < *σαῖττεύω*.

Μεταφ. ὁ μὴ δεχθεὶς τὰ ἐρωτικὰ βέλη τινὸς ἔνθ' ἄν.: Δὲν ἐπόμεινε γάνεις νηὸς ἄσαῖττευτος κι ἀπὸ 'φτὴ ἀῆ γωπελλὰ 'Απύρανθ.

ἄσακάτευτος ἐπίθ. σύνηθ. ἄσακάτιφτους βόρ. ἰδιώμ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σακατευτος* < *σακατεύω*.

1) 'Ο μὴ γενόμενος ἀνάπηρος, ἀρτιμελής. 2) Μεταφ. ὁ μὴ καταστραφεὶς ὑλικῶς ἢ ἠθικῶς *Λεξ.* Δημητρ.

ἄσάκκιστος ἐπίθ. πολλαχ. ἄσάκκιαγος πολλαχ. ἄσάκκιαγους πολλαχ. βορ. ἰδιώμ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σακκιστος* < *σακκιάζω*.

'Ο μὴ σακκισθεὶς, ὁ μὴ ἐμβληθεὶς εἰς σάκκον ἔνθ' ἄν.: Τὸ μισὸ κριθᾶρι ἐσάκκισα, τ' ἄλλο μισὸ τό 'χω ἄσάκκιστο Κρήτ. 'Εμεινε ἄσάκκιστη πολλὴ σταφίδα Πελοπν. (Κορινθ.) Εἶνι ἄσάκκιαγους οὐ καπνὸς Στερελλ. (Αἰτωλ.) Βρίζα ἄσάκκια ἄυτόθι. Συνών. ἄσακκούλλιστος.

ἄσακκούλλιστος ἐπίθ. *Λεξ.* Δημητρ.

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σακκουλλιστος* < *σακκουλλάζω*.

**Ἀσάκκιστος*, ὁ ἰδ.: **Ἀσακκούλλιστα* γεννήματα.

ἄσαλάγητα ἐπίρρ. ΔΛουκοπ. Ποιμεν. Ρούμελ. 194 ἄσαλάγ'τα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. ἄσαλάγητος.

Χωρὶς *σαλάγημα*, ἤτοι φωνὰς προτρεπούσας εἰς κίνησιν τὸ ποίμνιον ἔνθ' ἄν.: *Φκειάνουν* 'ς τὴ γῆ τρῦπα μὲ δγὸ ἀνοίγματα καὶ διαβάζουν ἀπὸ δαύτη τὰ ἡσκιωμένα πρόβατα ἄσαλάγητα ΔΛουκόπ. ἔνθ' ἄν.

ἄσαλάγητος ἐπίθ. 'Ηπ. — *Λεξ.* 'Ελευθερουδ. Πρω. Δημητρ. ἄσαλάγ'τους 'Ιμβρ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) ἄσαλάιστος Νάξ. ('Απύρανθ.) ἄσαλάιστους Μακεδ. (Βλάστ.)

'Εκ τοῦ στερητ. ἄ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **σαλαγητος* < *σαλαγῶ*.

1) 'Ο μὴ διὰ φωνῶν ἀπομακρυνθεὶς τῆς θέσεώς του, ἐπὶ ποιμνίου 'Ηπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) — *Λεξ.* 'Ελευθερουδ. Πρω. Δημητρ.: *Κοπάδι* ἄσαλάγητο *Λεξ.* 'Ελευθερουδ. 2)